

Lära ordklasser med hjälp av nyheter

Ämne: Svenska, SVA, SFI

År: 4-6, Gymsär, 4-6

Lektionstyp: Klassrumsarbete

Lektionsåtgång: 1

Inledning

Våra elever på gymnasiesärskolan har ofta svårt att förstå varför vi ska lära oss ordklasser. Dessa upplevs ofta som meningslösa och svåra. Men många har ändå nytta av ordklasser i engelskan när det då går att jämföra likheter/skillnader mellan språken.

Att ha en viss kunskap i sitt eget språks uppbyggnad är grundläggande i svenskan. Elever får också en större förståelse för hur svår svenskan kan vara att lära sig för människor med annat modersmål.

När eleverna själva får upptäcka vad ord har gemensamt blir det som en lek. De får själva formulera en regel som stämmer med ordklassen.

Att utgå från aktuella lättlästa nyheter gör att svenska språket automatiskt får sitt sammanhang.

Mål

Att eleverna själva ska upptäcka vad som kännetecknar de tre första ordklasserna; substantiv, verb och adjektiv. Detta görs genom aktuella nyhetsartiklar så vinsten blir både en förståelse för språkets uppbyggnad och omvärldskunskap.

Ålder/elevgrupp:

Gymnasiesärskola men går att anpassa till andra målgrupper.

8 SIDOR LÄTTLÄSTA NYHETER
20 juni 2018
Nummer 25

Tre människor sköts till döds i Malmö
En tre-människor sköts och tre skadades i Malmö i onsdagskvällen. De sköts när de kom ut från ett café.
Trotsigen väntade några personer med kaffe på dem i en bil. Det häände i centrum av staden.
Påloparen var många inte vilka det var som sköts.

Barnen får egen lag
Flera barn kommer att få sin egen lag i fotboll. Det är ett bra tecken på att barnen får vara med och bestämma över sin egen framtid.

Antarktis is smälter
Chinatid Antarktis som ligger vid Sydpolen är täckt med is. Isen är 2000 meter tjock i vissa ställen. Men isen smälter snabbt och det betyder att havsnivån kommer att stiga.
Många hoppas att isen ska bli bättre skydd i lagom tid. Men vissa experter tror inte att isen kommer att hjälpa havsnivån. De säger att vatten är ett stort problem.
Den 1 januari år 2010 börjar den nya lagom att gälla.

Bra start för Sverige i fotbolls-VM
Sverige har fått en bra start i VM i fotboll. Det är en bra start för Sverige som den första matchen mot Sydkorea med 1-0.
Andreas Granqvist gjorde Sverige mål på straff.
Svenskarna hade flera bra chanser och vann rättvist.
Det är det vi är bäst på, säger Andreas Granqvist.

Glad midsommar!
Det är dags för det midsommarafton. Det är en gammal svensk tradition. 24 timmar tidigare med att äta jordgubbar, mjölk och korvskinka och dansa runt en midsommarskäp.
Midsommar tar ledigt på midsommar. Vi tar vilohälsa igen på måndag den 25 juni. Vi önskar alla ha en trevlig midsommars!

MTM:s skolwebb
mtm.se/skola

Förberedelser:

Läs en artikel ur 8 sidor och plocka ut några substantiv, verb och adjektiv. Material: 8 sidor, understrykningspennor, skrivmaterial.

Så här gör vi:

- Jag gör tre spalter på tavlan: Substantiv, verb och adjektiv, men jag skriver inte vad ordklasserna heter.
- Jag har förberett genom att läsa en artikel i förväg och plockat några ord från den ur varje ordklass och skrivit in dessa ord i spalterna.
- Eleverna får sedan ansvara för varsin artikel. Vi brukar då göra så att de klipper ut varsin artikel, läser igenom den och stryker under det viktiga.
- Artikeln skall sedan återberättas för kompisarna. Detta gör eleverna väldigt olika beroende på förmåga. En del gör tankekartor, någon läser innantill, någon annan gör stödord osv.
- När det är redovisat blir nästa steg att försöka hitta ett ord i sin artikel till varje spalt jag gjort på tavlan.
- Målet är att de själva ska hitta likheter med orden i samma spalt. Detta brukar gå lättare än man tror.
- När vi tillsammans fyllt på spalterna med tillräckligt många ord formulerar vi några regler för de olika ordklasserna. Då brukar eleverna ganska snart se att orden i ena spalten ex: skriva, måla, kriga osv är ord som liknar varandra, alltså ”något man kan göra”.
- När eleverna själva har formulerat regler och sett likheter mellan vissa ord blir det lättare att komma ihåg ordklasserna som vi då kan namnge.
- Det går sedan att fortsätta på flera sätt med ordklassarbetet. Eleverna kan tex stryka alla adjektiv ur en artikel och se hur den blir. Då får man automatiskt en diskussion om adjektivens betydelse i texter.
- Vidare kan man låta eleverna skriva om en artikel och byta tempus.

Som sagt var, det finns många möjligheter att jobba vidare med detta!

Birgitta Åkerblom-Ström